

มารู้จักกับคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติ

ขณะนี้ กล่าวได้ว่า การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โรคโควิด-19) ล้นสุดลงแล้ว ข้อมูลล่าสุดจากองค์การอนามัยโลก (12 ตุลาคม 2566) ระบุว่า จำนวนผู้ป่วยสะสมรวมทั่วโลกเท่ากับ 771,191,203 ราย และผู้เสียชีวิตรวม 6,961,014 ราย และในรอบ 7 วันที่ผ่านมา มีรายงานผู้ป่วยใหม่จาก 12 ประเทศรวม 2,846 ราย สูงสุดคือประเทศจีน 1,302 ราย ตามด้วยอิหร่าน 975 ราย โมร็อกโก 138 ราย และประเทศไทย 131 ราย และมีผู้เสียชีวิต รวม 31 ราย

สำหรับความสำเร็จของการควบคุมโรคในประเทศไทย ต้องยกให้เป็นผลงานของรัฐบาล ประชาชน องค์กรภาครัฐ และภาคีเครือข่ายต่างๆ แต่กลไกที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จนี้คือ คณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติ ซึ่งมีการประชุมติดตามสถานการณ์ทุกเดือน (จากที่เคยประชุมบ่อยมากก่อนหน้านี้) และได้กำหนดนโยบาย วางระบบและแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการป้องกัน ดูแลรักษา และลดปัญหาที่เกิดจากการแพร่ระบาดอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

คณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติตั้งขึ้นตามมาตรา 11 ของพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธาน มีอธิบดีกรมควบคุมโรคเป็นกรรมการและเลขานุการ ประกอบด้วยกรรมการรวม 30 คน เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ซึ่งเป็นผู้แทนระดับสูงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 18 คน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ 4 คน ผู้แทนจากสภาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง 4 คน รวมทั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ 2 คน

หากจะนับจำนวนผลงานของคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติที่ได้กำหนดนโยบาย ระบบ แนวทางปฏิบัติต่อการ

ระบาดของโรคโควิด 19 ก็คงจะทำได้ยาก เพราะมีอยู่มากมาย ที่สำคัญๆ คือ การกำหนดแนวปฏิบัติตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน การประกาศให้เป็นโรคติดต่ออันตราย การกำหนดนโยบายแยกกักกันโรค มาตรการจำกัดการเดินทางจากประเทศเสี่ยง การจัดหาวัคซีน การกำหนดมาตรการสลับชนิดของวัคซีน การจัดหาการรักษาโรค การดำเนินการในพื้นที่อุตสาหกรรม พื้นที่ท่องเที่ยว และอื่นๆ อีกมากมาย

เครื่องมือสำคัญของคณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติก็คือตัว พ.ร.บ. โรคติดต่อ ซึ่งกำหนดแนวทางและมาตรการดำเนินการเป็นกรอบอยู่แล้ว ร่วมกับการกำหนดให้มีคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด (มาตรา 20) และคณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานคร (มาตรา 26) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการดำเนินงานในระดับจังหวัด รวมทั้งการจัดตั้งคณะกรรมการด้านวิชาการ และคณะอนุกรรมการจำนวนหนึ่งมารับผิดชอบงานบางด้าน เช่น การบริหารจัดการเกี่ยวกับวัคซีน เป็นต้น

ในช่วงการระบาดของโรคโควิด 19 คณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติก็ยังรับผิดชอบการดำเนินงานของโรคอื่นๆ อีกด้วย ได้แก่ โรคไวรัสตับอักเสบ โรคไข้มาลาเรีย วัณโรค ไข้เลือดออก พิษสุนัขบ้า เป็นต้น ล้วนแต่เป็นโรคประจำถิ่นที่สำคัญของประเทศ

สิ่งที่ได้เรียนรู้จากเรื่องนี้ก็คือ การมีคณะกรรมการตามกฎหมายน่าจะเป็นกลวิธีสำคัญในการเพิ่มประสิทธิผลของงาน จึงน่าจะพิจารณาความเป็นไปได้ของการออกกฎหมายควบคุมโรคไม่ติดต่อ เพราะเป็นสาเหตุการเสียชีวิตที่สำคัญที่สุดของประเทศไทยในยุคปัจจุบัน

นพ. วิวัฒน์ โรจนพิทยากร
บรรณาธิการ